ఆనాడు జనమేజయ మహారాజు సర్ప యాగం తలపెట్టాడన్న వార్త విని, ప్రాణాల మీది తీపిచేత దేవేంద్ర సింహాసనానికి చుట్టుకు పోయాడు తక్షకుడు!.... నరహరిపేటలో పెద దాసవయ్య, చినదాసవయ్య అనే మిత్రద్వయం ఈనాడు శునకయాగం తలపెట్టగా — శరణు జొచ్చే దిక్కులేక, అతి జాగరూకతతో నడయాడ సాగింది ఫకీరు కుక్క.

నరహరిపేట ఒక చిన్న గ్రామం. ఆ గ్రామంలో అన్ని కులాలవారు, అన్ని వృత్తులవారు ఉన్నారు. రైతులది కొంచెం పెద్ద సంఖ్య. అన్నీ మట్టి మిద్దెలు, పూరిండ్లు, పెంకుటిళ్లే తప్ప మరొక విధమైన కట్టడమే కానరాదు. విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా లేదు. ఇంతవరకు నరహరిపేటకు రైలు టికెట్టు కొన్న మనిషి ఇహలోకంలోగానీ, పర లోకంలోగానీ లేడు. గుట్టల నడుమ మలుపులు తిరుగుతూ, ఎర్రటి దుమ్ముతో సింగారింపబడిన సన్నటి కంకరబాట ఒకటి ఆ ఊరికి సాగి పోతుంది. ఊరికి తూర్పుగా చిన్న చెరువు, చెరువు క్రింద కొంత మేర పచ్చని పైరులు, మిగిలిన మూడు దిక్కుల చిన్నచిన్న గుట్టలు, అక్కడక్కడ కానవచ్చే మెట్టచేలు — ఇదీ ఆ ఊరి ప్రకృతి. మనిషి అరణ్యమధ్యంలో ఉన్నా — నీతీ, న్యాయం పరిపాలింపబడాలి కాబట్టి, ఆ ఊళ్లో చిన్న పోలీసుస్టేషను ఉన్నది.

రెండేండ్లుగా వానలు పడని కారణంగా— నరహరిపేటలో వ్యవసాయం మందగించింది. గాదెలు, గరిసెలు అన్నీ ఖాళీ అయిపోయాయి.

[illegible]కుంపాలిట గద్దరోజులు తారసిల్లాయి. [illegible]నము, విచక్షణ ఉన్న మానవుడే కడుపు [illegible] ఘాతుకాలకు ఒడిగట్టుతున్నప్పుడు— [illegible], నోరులేని కుక్కలు చట్టలో ముక్కె [illegible]యుండా ఎలా ఉండగలవు?

పెదదానవయ్య, చినదానవయ్య కూడ కాట [illegible] గుర్తైన గృహస్థులే. వారివి ఒడుదుడుకులు [illegible] సాఫీగా సాగిపోయే సంసారాలే అయినా, చేతి [illegible]వరకూ అప్పుజేసి, శెట్టిగారి కొట్లో [illegible]మాటలు, పుచ్చిన జొన్నలు కొని తినక తప్ప[illegible]. ఆ కలిణాన్నికూడ వంటింట్లోనుంచి [illegible]లు కాజేసిన సంఘటనలు రెండు [illegible]డు జరగడంతో ఆ ఇద్దరూ ఉగ్ర నరసింహ [illegible]ర్తులైపోయారు. కంటబడిన కుక్కనల్లా [illegible]డిక్కడే కడతేర్చివేయడానికి బద్ధకంకణం [illegible]కొన్నారు.

ఈవిషయంలో పెదదానవయ్యకు, చిన [illegible]వయ్యకు పోటీమాత్రం ఉధృతంగా సాగింది. [illegible] రికార్డుని అతిక్రమించడానికి మరొకడు [illegible]లు వేశాడు. "నేనిరోజు రెండు కుక్కల్ని [illegible]...." అని పెదదానవయ్య కనుబొమ [illegible]స్తే, "నేను మూడింటిని మట్టుబెట్టే[illegible]!" అంటూ మీసం దువ్వేవాడు చిన [illegible]వయ్య. చినదానవయ్య మూడు కుక్కలకు [illegible]ని ప్రసాదిస్తే, వాటివెనుక నాలుగింటి [illegible] సాగనంపడం తనకు కీర్తికారకం అనుకునే [illegible] పెదదానవయ్య.

ఈ హత్యాకాండ ఇలా కొనసాగిపోతుండగా, [illegible]లపట్ల వారికిగల ద్వేషం కూడా ఆకాశానికి [illegible]ట్టినట్లు పెరిగిపోసాగింది. పెదదానవయ్య [illegible] ఉండగానే, నంగటిచట్టి నాకిపోయింది [illegible] కుక్క.

[illegible] రాత్రిపూట చినదానవయ్య తన యింటి [illegible]మీద చలికి వెచ్చగా దుప్పటి కప్పుకుని [illegible]తుంటే, అతనిప్రక్కనే దుప్పటి మును [illegible] దూరి హాయిగా పడుకొంది ఇంకొక కుక్క.

పెదదానవయ్య భోజనం చేస్తూ ఉంటే— [illegible] దగ్గరకు వస్తూ కంచంలో అన్నాన్ని [illegible]ంగా చూస్తూ, అతనికి దిష్టి పెట్టింది [illegible]కటి.

చినదానవయ్య ఇంటిగడపలో కూర్చుని [illegible] కాల్చుకుంటూ ఉంటే— అతడున్నాడన్న [illegible]లైనా లేకుండా ఇంటిలోపలికి లంఘించ [illegible]యింది వేరొకటి!.... కుక్కలపైన వారిద్వేషం [illegible]న్నతమైపోవడానికి ఇవన్నీకూడా కారణాలు.

నరహరిపేటలోని కుక్కలకు వినాశకాలమే [illegible]పురించింది. దానవయ్యల చేతులనుంచి విసర [illegible] ఆయుధం ఎట్టిదైనా సరే — [illegible] హరణమే! కడవలోని కవ్వం [illegible]గము, వెన్నను [illegible] — అది కుక్క ప్రాణాన్ని, [illegible] [illegible]చేసేది. దానితాను వారిద్దరి [illegible]ం సింహ [illegible]మైపోయింది కుక్కలకు. పెదదానవయ్యో, [illegible]దానవయ్యో కనుచూపు మేరలో కనిపిస్తే,

ఎందుచేతనో కొంతమందికి కుక్కలంటే ఇష్టం ఉండదు. కాని 'కుక్కలను ప్రేమించేవారు స్త్రీలపట్ల క్రౌర్యం చూపుతా'రని నానుడి. కుక్కలంటే అయిష్టమైనా మనుషులను ప్రేమించాలని ఎక్కడ ఉంది?

అయ్యవారిని చూచిన బడిదొంగల్లా అడ్డదారుల్లో పడి పరుగులెత్తేవి. ఈ ఉద్యమంలో యుక్తులూ, ఎత్తుగడలూ కూడా అవలంబించారు వారు. రానురాను ఇది వారికొక వినోద క్రీడగా కూడ పరిణమించింది.

ఊరిలోని కుక్కల సంఖ్య చాలవరకు తగ్గిపోయింది. ఇక కొద్ది కుక్కలతోబాటు, ఫకీరు కుక్కకూడ మిగిలిపోయింది. దాన్ని దాని అన్నల జాబితాలో చేర్చడానికి ఎన్నో ఎత్తుగడలు పన్నారు దానవయ్యలు. కాని, దాని ఆయుష్షు గట్టిది. వారి ఎత్తుగడలన్నీ ఛేదించుకుంటూ వారితో దాగుడు మూతలాడటం పరిపాటి అయిపోయింది దానికి. వారిచేత నిహతమై స్వర్గాన ఉన్న కుక్కల్లాగా — ఫకీరుకుక్క తెలివిలేనిది కాదు. అది అనుక్షణం తన స్మృతిని తన ప్రాణం చుట్టూ కవచంలా పరచుకొంది. మలుపులో యముడు పొంచి ఉన్నాడని అది ముందుగానే పసిగట్టేసేది. అయినా — ఈ జాగరూకతే — దానికి అశాంతికరంగా పరిణమించింది. చచ్చిన కుక్కలన్నీ ఏ దిగులూ, భయమూ లేక హాయిగానే చచ్చిపోయాయి. దినగండం నూరేండ్లాయుష్షుగా జీవిస్తున్న ఫకీరు కుక్కకు కొండంత దిగులు గుండెలో గూడు కట్టుకొంది. ఏ దుర్ముహూర్తంలోనో ఏ కర్రో, రాయో వచ్చి తన బ్రతుకు రామకీర్తన పాడించగలదు; ఏ మలుపులోనో మృత్యువు తనను తటాలున కౌగిలించుకోగలదు...ఈవిధమైన వ్యధతోనేమో — చిక్కి శల్యమైంది ఫకీరుకుక్క. దీని విషయంలోమాత్రం ప్రత్యేకమైన శ్రద్ధ వహించారు దానవయ్యలు. దానిమీద ఇంతటి గట్టి పగబూనడానికి మరొక ప్రబల కారణం కూడా లేకపోలేదు.

నరహరిపేటలో — ఇల్లూ, వాకిలీ, తోడూ నీడా లేని ఒక మూగవాడుండేవాడు. అతగాడి రూపురేఖలను వర్ణిస్తూ కూర్చుంటే — మనోనేత్రంముందు ఒక వికృతరూపం పొడగట్టగలదు, బహుశా — నరుడు వానరుడుగా మారే పరిణామకాలంలో అటువంటి ఆకారం ఉండి ఉంటుంది. ఆ మూగవాడి పేరు ఫకీరు.

ఫకీరుకు నా అన్నవారెవరూ లేరు. ఉదర పోషణకు ఉపకరించగల యోగ్యతలేవీ లేవు. అది మానవుడికి ఉన్న యోగ్యతే అతనికి ఉంది.

కలువకొలను సదానంద

అది — శరీరబలం. అయితే అతడు అది మానవుడికిమల్లే ఏ ప్రాణినీ హింసించలేదు. తన కాయకష్టాన్ని వెలకు అమ్ముకోవడమే వృత్తిగా పెట్టుకొన్నాడు. ఎవరు ఏ పని చెప్పినా నోరు మెదపకుండా చేసిపెట్టేవాడు. కూలికి సరుకులు మోసేవాడు. ఎప్పుడైనా ఆ ఊరికి లారీ వచ్చినప్పుడు, అందులోకి మూటలు ఎత్తి వేసేవాడు. కల్లో, గంజో పోస్తే త్రాగేవాడు. ఒకటో, అరో కాసులిస్తే జేబులో వేసుకునేవాడు. సూర్యుడు గూటిలో పడగానే ఎక్కడో ఒకచోట మేను వాల్చటం, సూర్యుడితోబాటు లేచి వీధుల్లోకి వెళ్లటం — అతని నిత్య కృత్యాలు. ఎప్పుడూ అతన్ని నీడలా వెన్నంటి తిరుగుతూ ఉంటుంది ఒక నల్లకుక్క.

ఒకనాడు పెదదానవయ్య చెవిలో ఏదో ఊదాడు చినదానవయ్య. పెదదానవయ్య కళ్లు ఆశ్చర్యంతో పెద్దవైనాయి. "నేను నమ్మలేను. అయినా, ఇది నిజమా, ఒట్టి అనుమానమేనా? ... "

"అనుమానమే అనుకో! అయినా నిజం మాత్రం కాకపోదు" అన్నాడు చినదానవయ్య.

ఆనాటినుంచీ వారిద్దరూ ఫకీరు దుస్తుల మీద ఒక కన్ను వేసి ఉంచారు.

ఫకీరు బట్టలు దళసరిగా, అపరిశుభ్రంగా ఉండి, దుర్వాసన వెదజల్లుతూ ఉంటాయి. అతడికున్నవి ఆ ఒక్క జతబట్టలే! వాటిని అతడెప్పుడూ ఉతుక్కోనైనా ఉతుక్కోడు. ఆ దుస్తులు అతని బహిశ్చర్మం!

ఒకనాటి రాత్రి — ఊరి బయట పోలేరమ్మ గుడివరకు ఫకీరును రహస్యంగా అనుసరించారు దానవయ్యలు. మంచివాని మనస్సులా తెల్లగా తేటగా ఉంది వెన్నెల. ఫకీరు గుడి వెనుకకు వెళ్లాడు. తన లాగు విప్పి తిరగేశాడు. కొన్ని కరెన్సీనోట్లు దానిమీద ఉంచి, ఒక గుడ్డముక్క పెట్టి చుట్టూ కుట్టేశాడు. మళ్లీ లాగు తొడుక్కున్నాడు.

దురాశతో తబ్బిబ్బైపోతూ చినదానవయ్య భుజంమీద చెయ్యి వేశాడు పెదదానవయ్య. ఇంతలో — ఫకీరు కాళ్లదగ్గరే కూర్చుని ఉన్న కుక్క బిగ్గరగా లొళ్లున మొరిగింది. దానవయ్యలు ఏమీ ఎరుగనివాళ్లకుమల్లే చాటుమాటుగా వెళ్లిపోయారు.

ఫకీరు దుస్తుల్లో దాగి ఉన్న మర్మం విదితమైపోయింది వాళ్లకు. ఫకీరు కొన్ని సంవత్సరాలుగా నరహరిపేటలో ఉన్నాడు. తాను తినగా మిగిలిన సంపాదనంతా నిత్యమూ తన రక్షణలోను, తనకు అందుబాటులోను ఉన్నటువంటి ఒక ఖజానాలో దాచుకొంటున్నాడు. అతని ఒక్కగా నొక్క జతబట్టలే అతని ఖజానా! ఈ రహస్యం దానవయ్యలిద్దరే కనిపెట్టగలిగారు.

ఆ ఖజానాను దోచుకోవాలన్న సంకల్పంతో ఇద్దరూ మార్గాలు వెతుకసాగారు. ఇనప్పెట్టెలో డబ్బులైనా కాజేయవచ్చునుగానీ, ఫకీరు వద్ద

దేశప్రతిష్ఠతకు శక్తికొలది తోడ్పడండి

-Aiyars-VS. 256 TL

దానవులు

ఉన్న డబ్బును కాజేయడం తేలికైన పనిగాదు.

అతని ధనాన్ని అపహరించడమే ధ్యేయంగా ఉన్న ఆ మిత్రులకు ఒకనాడు మంచి అవకాశమే దొరికింది. ఆనాటి మిట్టమధ్యాహ్నం — ఊరి బయట మునసబుగారి కపిలబావి గట్టున ఎండిపోయిన వేపచెట్టును గొడ్డలితో నరుకుతూ కనిపించాడు ఫకీరు. వ్రేలికి ఉన్న బంగారు ఉంగరం నాణ్యాన్ని తడివిచూచుకుంటూ, అతని దగ్గరకు వెళ్లి నిలబడ్డాడు పెదదానవయ్య. "ఫకీరూ! ఎలా ఉంది ఉంగరం? మొన్నే చేయించాను. బాగుందా?..." అన్నాడు.

ఫకీరు చెట్టు నరకడం ఆపి, ఉంగరంకేసి పెద్ద కళ్లతో చూచి నవ్వుతూ "భలే బాగుంది!" అన్నట్లు "బే ... బే ... బే ..." అన్నాడు.

"దీని ఖరీదు ఎంత?" అని అడిగాడు మూగభాషతోనే.

"సరిగ్గా ఒక్క నవరం. వంద రూపాయలైంది. పది పదులు!" అంటూ మాటలతోను, సైగలతోను తెలియజేశాడు పెదదానవయ్య.

"ఆ!?" అన్నాడు ఫకీరు ఆశ్చర్యంతో.

ఆ ఉంగరాన్ని తీసి తన చేతివ్రేలికి వేసుకుని కొంతసేపు ఆనందంతో తన్మయుడై, దాన్ని దానవయ్యకు తిరిగి యిచ్చేశాడు.

"ఉండు ఫకీరూ! దాహమేస్తోంది. బావిలో దిగి నీళ్లు తాగి వస్తా" అని, పెదదానవయ్య బావివైపు నడిచాడు. ఫకీరు మళ్లీ తన పనిలో నిమగ్నుడైపోయాడు.

బావిలోకి దిగుతూ దిగుతూ, పెదదానవయ్య ఉంగరాన్ని తీసి, పంచె కొంగున ముడి వేసుకున్నాడు.

రెండు నిమిషాల తర్వాత "ఫకీరూ! ఫకీరూ!" అని బిగ్గరగా ఒక కేక వినవచ్చింది, బావివైపునుంచి. ఫకీరు, గొడ్డలి నేలమీద పడేసి బావిదగ్గరికి వెళ్లాడు. పెదదానవయ్య గోచీ పెట్టుకుని నీళ్లల్లో కలియదిరుగుతున్నాడు.

"బే బే?" అన్నాడు ఫకీరు ఏం జరిగిందన్నట్లు.

"ఉంగరం జారి పడిపోయింది."

ఫకీరు తన అభినయంతో ఆశ్చర్యము, సానుభూతీ, విచారమూ అన్నీ మూక ఉమ్మడిగా ప్రదర్శించేశాడు.

పెదదానవయ్య ఏడెనిమిదిసార్లు బావిలోకి మునకలు వేశాడు. ఒడ్డుకు వచ్చి పెదవి విరిచాడు. "అయ్యో! వంద రూపాయలు నీళ్లపాలైపోయాయి. కష్టపడి సంపాదించిన సొమ్ము!..." అంటూ విచారంగా కూర్చున్నాడు. "ఫకీరూ! అడుగున అంతా గాలించేశాను. కనిపించనేలేదు. నువ్వో ఒకసారి దిగి

చూడరాదూ? . . .''

ఫకీరు అనంగీకార సూచకంగా తల అడ్డంగా ఆడించాడు. "నావల్లగాదు బాబూ! . . . రెండు రోజులుగా నాకు జ్వరం! ఏమీ అనుకోకు!" అని సంజ్ఞల ద్వారానే తెలియజేశాడు.

కొంతసేపటి తర్వాత — పెదదానవయ్య బట్టలు వేసుకుని, "సరే! నే వెళ్తాను! ఏం చేయాలి? ఆ సొమ్ము నాదిగా దంతే!" అంటూ విచారంగా అక్కణ్ణుంచి సాగిపోయాడు.

అతను కనుమరుగయ్యేంతవరకు అలా చూస్తూనే నిలబడిపోయాడు ఫకీరు. తరువాత నెమ్మదిగా వెళ్లి గొడ్డలి చేతికందుకుని, చెట్టు నరకడం మొదలుపెట్టాడు.

దురాశ దుఃఖానికి నెలవు అన్నది జగమెరిగిన సూక్తి. ఈ సూక్తి తెలిసివున్నవారినికూడ దురాశకు గురిచేసే చెడ్డవేళలు అనూహ్యంగానే తారసిల్లుతూ ఉంటాయి. బుర్రనిండా ఏవేవో ఆలోచనలు సందడి చేయగా, ఫకీరు గొడ్డలి క్రింద పడేసి, ఒక రాతిమీద కూర్చున్నాడు. కొంతసేపు గడిచింది. ఫకీరు చుట్టూ చూశాడు. దగ్గరలో మనుషులెవరూ లేరు. ఫకీరు పైకి లేచాడు. చెట్టునీడలో పడుకొని ఉన్న కుక్క కూడా పైకి లేచి ఒళ్లు దులుపుకొంది. బావి గట్టుకు నడిచాడు ఫకీరు. కుక్క అతన్ని అనుసరించింది. ఫకీరుబట్టలు విప్పి, గుబురుగా ఉన్న ఒక పొదలో దాచిపెట్టాడు. కుక్కను అక్కడ కూర్చోబెట్టాడు. తాను బావిలోనికి దిగి, బుడుంగున నీళ్లలో మునిగాడు.

చెట్ల చాటునుంచి చినదానవయ్య ఇవతలికి వచ్చాడు. "ఇజ్జ్! యిజ్జ్!" అంటూ కుక్కను పిలిచాడు. కుక్క తలెత్తి అతనివైపు చూసింది. అతని చేతిలో మాంసపు ముక్క! కుక్క ఆశగా తోకాడిస్తూ, అతనివైపు నడిచింది. చేతిలోని మాంసాన్ని ఎరగా చూపిస్తూ, దాన్ని అలాగే దూరంగా తీసుకువెళ్లాడు చినదానవయ్య.

లోపలికీ, ఉపరితలానికీ మునకలు వేస్తూనే ఉన్నాడు ఫకీరు. పొదలచాటునుంచి పెదదానవయ్య రావడం, అతని బట్టల్ని చుట్టచుట్టి చేతబట్టుకుని చల్లగా జారుకోవడం అతడు గమనించలేదు.

వెతికి వెతికి విసిగిపోయి, ఒడ్డుకు వచ్చిన ఫకీరుకు తన బట్టలు కనిపించకపోగా, గుండె బ్రద్దలైపోయినంత పని జరిగింది. చెట్లు, పుట్టలు, పొదలు అన్నీ గాలించేశాడు. కోపంకొద్దీ కుక్కను డొక్కలో తన్నాడు. గట్టిగా ఏడుస్తూ గుండెలు బాదుకొన్నాడు. పిచ్చివాడిలా బావి చుట్టూ పరిగెత్తాడు. వాడి ఏడ్పులు ఎవరికి అర్థమౌతాయి? తన చింపిరి బట్టల కోసమా రోదిస్తున్నాడు ఫకీరు! పాపం! ... ఇది విన్న వారు విరగబడి నవ్వుకొన్నారు.

దానవయ్యలు రహస్యంగా ఫకీరు బట్టలకున్న అతుకులన్నీ ఊడబెరికారు. మాసిపోయి, నలిగిపోయి, బట్టకంటుకున్న నోట్లనన్నిటినీ లెక్కబెట్టారు. సుమారు సంఖ్యలో చెప్పాలంటే — ఆ మొత్తం మూడు వేలు! ... ఫకీరు రెండు దశాబ్దాలు పైగా తన చెమటోడ్చి సంపాదించి దాచుకున్న కష్టార్జితం!

• • •

దానవయ్యలిద్దరూ కలిసి ఉమ్మడిగా కపిల బావి ఒకటి త్రవ్వుకోబోతున్నారన్న వార్త నరహరిపేటలో కొందరికి అసూయను, మరి కొందరికి ఆశ్చర్యాన్ని కలుగజేసింది. బావి త్రవ్వించడానికి ఉన్నట్టుండి వాళ్లకు డబ్బెక్కణ్ణుంచి వచ్చింది? అన్న సందేహం కలుగగా "అప్పు ఎవరిచ్చారు?" అని అడిగారు కొందరు. "ఛీ ఛీ! అప్పుచేయాల్సిన గతేం పట్టింది? ... తలొక వెయ్యి రూపాయలు కూడబెట్టాం. ఇద్దరమూ కలిసి బావి త్రవ్వుకుంటున్నాం ..." అన్నారు దానవయ్యలు.

చెరువుదగ్గర — వారిద్దరి పొలాలూ ప్రక్క ప్రక్కనే ఉన్నాయి. చెరువు ఎండిపోయినప్పుడు ఆ పొలాలకు నీటివసతి శూన్యం. అందుచేత, తమ యిద్దరి పొలాలకు సరిహద్దున బావి ఒకటి త్రవ్వించదలచుకొన్నారు వారు.

పని ప్రారంభమైంది. బావి నాలుగు మట్లు లోతు తెగింది. అనుకోకుండా బావిలోను, ఆ యిద్దరి గుండెల్లోను బండ పడింది. బస్తీ నుండి నల్లమందు తెప్పించి, నాట్లు పెట్టించారు. బండ పగిలింది. రాతిపలుకులు ఆకాశాని కెగిరాయి. బావి చుట్టూరా, గట్టున రాళ్ల గుట్ట తయారైంది. అయినా బావిలో బండకు అంతులేదు. ఒక పొట్టేలు, ఒక దున్నపోతు తలలుకూడ తెగాయి. ప్రయోజనమ్మాత్రం లేకపోయింది. నీళ్లు పడలేదు. మూడు వేలూ కరిగిపోగా — దానవయ్యలు ఖిన్నులైపోయి, అంతటితో ఆ ప్రయత్నం ఆపివేశారు.

రోజులు గడిచిపోసాగాయి. బావి అసంపూర్ణంగానే ఉండిపోయింది. దట్టంగా — ముళ్లపొదలు, తీగెలూ చుట్టూ మొలిచిపోయాయి. ఇనుము కరగించి ఆ బావిలో పోతపోసి తీస్తే, రకరకాల భయంకరాయుధాలు తయారుకాగలవు. బావి — మొనదేరిన రాళ్లతో నిండి, గట్టున నిలబడి చూచేవారికి గుండె లవియజేసేవి.

•

ఒకనాడు దానవయ్యలు బావిగట్టున కలుసుకొన్నారు. "ఇదిగో తమ్ముడూ! నాకొక ఆలోచన తోస్తోంది! ... పెద్దల కాలంలో నరబలులు కూడా ఇచ్చేవారటగా? ..." అన్నాడు పెదదానవయ్య.

"అమ్మ బాబోయ్! నరబలే!" అంటూ బావి గట్టున్నుంచి వెనక్కు నాలుగడుగులు వేశాడు చినదానవయ్య.

ఆ రాత్రంతా ఇంటిలో నిద్రపట్టలేదు చినదానవయ్యకు. నరబలినిగూర్చిన ఆలోచనలతోనే గడిపి, తెల్లవారుజామున ఎప్పుడో చిన్న కునుకు తీశాడు. ఉదయం లేచీ లేవగానే పెదదానవయ్య దగ్గరికి పరుగెత్తుకు వెళ్లాడు.

"అన్నయ్యా! రాత్రి కల్లో గంగాభవాని కనిపించింది ..." అన్నాడు వగర్చుతూ. "ఒరేయ్ చినదానవయ్యా! నేను గంగాదేవినోయ్! పొట్టేలు నెత్తురు నాకెందుకురోయ్? దున్నపోతు నెత్తురు నాకొద్దురోయ్! నాకు నరబలి యివ్వండ్రోయ్! ... మీరు చల్లగుంటారు ... అని చెప్పిపోయిందిరా అన్నయ్యా!"

"ఏమిటేమిటీ? గంగాభవాని చెప్పిందా అలాగని?" అన్నాడు పెదదానవయ్య విస్మయంతో.

... దేవికి నరబలి ఇవ్వడానికి నిశ్చయించుకున్నారు ఇద్దరూ. ఒక సమస్య తీరిందనుకుంటే, మరొక సమస్య తలెత్తింది.

నరబలి!

నల్లిని, చీమను, దోమను నలిపివేస్తే చట్టం ఊరుకుంటుంది గానీ, మనిషిని నలిపివేస్తే ఊరుకుంటుందా?

సేద

చిత్రం—ఎం. శంకరరావు (అనకాపల్లి)

మనిషిని చంపే విషయంలో ఇద్దరి గుండెలూ కాస్త వెనకడుగు వేశాయి. ఈ అధైర్యం కారణంగానే మరికొన్ని రోజులు గడిచిపోయాయి.

వారి దృష్టి అకస్మాత్తుగా ఫకీరుపైకి ప్రసరించింది. ఫకీరు దాదాపు పిచ్చివాడే అయిపోయ్యాడు. తన ప్రాణంలో ప్రాణంగా ఉన్న ధనం పరులపాలైపోగానే, అతని హృదయం తీవ్రాఘాతానికి గురైంది. అతడిప్పుడు ఏ పనీ చేయడంలేదు. ఎవరితోనూ మనసిచ్చి మెలగడం లేదు. మనుషులకు దూరంగా ఏకాంతంగా, నిశ్శబ్దంగా కూర్చుంటాడు. అప్పుడప్పుడూ మునసబుగారి బావిగట్టున పొదలలో చేజారిపోయిన తన నిధిని వెతుకుతూ కనిపిస్తాడు. అతని నల్లకుక్క అతనికెప్పుడూ తోడు.

ఫకీరు దిక్కులేనివాడు. వాడు కనిపించకపోతే వాణ్ణిగూర్చి ఆలోచించే నాథుడే లేదు. తమకు అందుబాటులో ఉండేవాడు, ఆపదలు తెచ్చిపెట్టనివాడూ ఫకీరొక్కడే!

దానవులు

ఒక అమావాస్యనాటి అర్ధరాత్రి సావిడి అరుగుమీద ఒంటరిగా పడుకుని నిద్రపోతున్న ఫకీరును తట్టిలేపారు దానవయ్యలు. తమ వెంట రమ్మని పిలిచారు. "ఫకీరూ! వెళ్దాంరా!..."

ఫకీరు కదల్లేదు.

"ఫకీరూ! మా వెంట రా!"

ఫకీరు నవ్వుతూ అలాగే కూర్చున్నాడు.

"నీ బట్టలు నీకు వద్దా? మాతోబాటు వస్తే చూపిస్తాం" అంటూ సంజ్ఞల ద్వారా చెప్పారు. అంతే. ఫకీరు చివాలున పైకి లేచాడు. వారిని అనుసరించాడు. అరుగుమీద పడుకున్న కుక్క చెంగున క్రిందికి దూకింది. దానవయ్యలు దాన్ని అదలించారు. అది ఆగిపోయింది.

ఫకీరును వెంటబెట్టుకుని ఎవరికీ తెలియకుండా తమ పొలాలవైపు నడిచారు. కొంత దూరం వెళ్లాక కుక్క మళ్లీ ప్రత్యక్షమైంది. రాళ్లు రువ్వి దాన్ని మళ్లీ వెనక్కు తరిమివేశారు. ముగ్గురూ రాళ్లబావి దగ్గరికి చేరుకొన్నారు.

పెదదానవయ్య హఠాత్తుగా ఫకీరు నోరు నొక్కిపట్టేశాడు. చినదానవయ్య చేతిలో కత్తి తళుక్కున మెరిసింది. ఫకీరు గుండె ఝల్లుమంది. శక్తినంతా ఉపయోగించి పట్టు వదలించుకొని, బిగ్గరగా ఆర్తనాదం చేస్తూ పది అంగల దూరం ముందుకు పరుగెత్తి, బోర్లగిలా పడిపోయాడు. కటిక గుండెతో, పెదదానవయ్య అతనిమీదికి లంఘించాడు. ఇంతలో ఫకీరు కుక్క "భౌ భౌ" అంటూ ప్రత్యక్షమైంది. అది అటు యిటూ చకచకా తిరుగుతూ మోర పైకెత్తి బిగ్గరగా మొరగ సాగింది. ఆ పరిసరాలంతా దాని అరపులతో, ఫకీరు కేకలతో మార్మ్రోగిపోయింది. కరడు గట్టుకొన్న ఆ యిద్దరి మొండిధైర్యమంతా చల్లగా నీరుగారిపోయింది. నిలువెల్లా భయం ఆవహించగా, కాళ్లు జేతులు తడబడుతుండగా ఫకీరును విడిచిపెట్టి తలొక దిక్కుగా పారిపోయారు ఇద్దరూ. పోతూ పోతూ పిచ్చి కోపంతో తన చేతిలోని కత్తిని కుక్కమీదికి గిరవాటు వేశాడు చినదానవయ్య.

తెల్లవారింది. నరహరిపేటలో — ఫకీరు కనిపించలేదు. డబ్బు పోతేపోయింది; ఊపిరుంటే అటువంటి డబ్బు ఎంతయినా కళ్లజూడవచ్చు ననుకున్నాడో ఏమో? ... కత్తిదెబ్బ తగిలి, ఫకీరు కుక్కమాత్రం కుంటిదై మిగిలిపోయింది ఆఊళ్లో.

• • •

ఈ నవనాగరకయుగంలో — ఎవడు మానవుడు, ఎవడు దానవుడు అని రూపనిర్ణయం చేసి చెప్పడం అసంభవం. ఆయా జాతిని నిర్ణయించగలది వ్యక్తి స్వభావమే!

లోకోపద్రవకరంగా ప్రవర్తించటమే రాక్షస ప్రవృత్తి అనబడుతుంది. తదుపద్రవాన్ని అడ్డుకొని, శిష్టులైనవారిని రక్షించడానికి భగవంతుడు తరచుగా అవతరిస్తుంటాడని పురాణాలు, మతగ్రంథాలూ చెబుతాయి. ఈ ప్రయోజనంకొరకు అవతరించినవారే నరహరి, శ్రీరామచంద్రుడు మొదలైనవారు. అయితే, హిరణ్యకశిపుడు, రావణాసురుడు మున్నగువారు భగవానునిమీద వైరం పూనితే, దానవయ్యలు — కడుపు నిండితే అదే కైలాసమనుకునే అల్పజాతి ప్రాణిపట్ల పగ బూనారు. వెనుకటి దానవుల చరిత్రలో ఎక్కడా కానరాని విచిత్రోదంతం ఇది. అయితే ఏ పుట్టలో ఏ పాముందో ఎవరు చూశారు? ఆనాడు అజాండాన్నే మున్నీట ముంచివేయ నుద్యమించిన హిరణ్యాక్షుణ్ణి తుదముట్టించలేదా వరాహం? అందుకేగాబోలు భగవంతుణ్ణి "నీ లీల పొగడ తరమా?" అని సంస్తుతించారు భక్తాగ్రేసరులు! ఈ కుక్క వలన కాగల కార్యం ఏమున్నదో? ...

"ఈనాటితో ఫకీరు కుక్క సంగతేమిటో తేల్చేయాలి!" అనుకున్నారు దానవయ్యలు. తలా నాలుగు ముంతల కల్లు త్రాగారు. తలొక రోకలిబండ చేతబుచ్చుకున్నారు. ఫకీరు కుక్కను వెంబడించారు. కుక్క కుంటిపరుగుతోనే ఈ వీధినుంచి ఆ వీధికి, ఆ వీధినుంచి మరొక వీధికీ పరుగులు తీసింది. సందుగొందు లంతా కదం త్రొక్కేసింది. దానవయ్యలు మాత్రం దాన్ని విడిచిపెట్టదలచుకోలేదు. చెరొక వైపునుంచి దానిమీదికి దాడి ప్రారంభించారు. మృత్యువు ఈనాడు కృతనిశ్చయంతో తన వెంటబడుతూ ఉన్నదని గ్రహించింది కుక్క. అది ఊరి బయటికి పరుగు తీసింది. ఆయాసం తీర్చుకోడానికి ఒక్కసారి నిలబడి వెనక్కు తిరిగి చూచింది. యమభటులు తరుముకువస్తూనే ఉన్నారు. కుక్క మళ్లీ ముందుకు ఉరకలు పెట్టింది. వారికి కనిపించకుండా ఒక ముళ్లపొదచాటున దాక్కుంది. దానవయ్యలు పొదలను గాలించడం మొదలుపెట్టారు. రోకలి రివ్వున వచ్చి కుక్క ప్రక్కన పడింది. కుక్క చెంగున గెంతి ద్విగుణీకృతవేగంతో పరుగెత్తింది. ఊరి చుట్టూ నాలుగుసార్లు ప్రదక్షిణం చేసింది. ఒకసారి సూటిగా, మరొకసారి అడ్డదిడ్డంగా, ఇంకొకసారి వంకరటింకరగా, గమ్యంలేకుండా పరుగెత్తింది. ఎంతసేపు అలా పరుగెత్తగలదు? నీడలా చావు వెన్నంటి వస్తూ ఉంటే, ఎక్కడికి పోగలదు? ... పాపం, దాని కళ్లనుంచి కన్నీళ్లు జారడం మొదలుపెట్టింది. చేయగలిగిందేమీ లేక, ఏలాగో వారి కన్నుగప్పి, ఒక పొదలో ముడుచుకు కూర్చుంది.

ప్రొద్దు వాలింది. చీకట్లు వ్యాపిస్తున్నాయి. కుక్కకోసం ప్రతి పొదా గాలిస్తూ వస్తున్నారు దానవయ్యలు. "అన్నయ్యా! నువ్వు అటునుంచి రా; నేను ఇటువేపునుంచి వస్తాను!" అన్నాడు చినదానవయ్య. కల్లుకైపుతో వారి కళ్లు మత్తెక్కాయి. తామున్న పరిసరాలుకూడ తెలియలేదు వారికి. వారి లక్ష్యం కుక్కను హతమార్చడమే!

"ఇదిగో తమ్ముడూ! ఇక్కడుంది! త్వరగా రా! జాగర్త! కానుకో!" అంటూ, ఉన్నట్టుండి పొలికేకలు పెట్టాడు — పెదదానవయ్య. ఇద్దరూ కలిసి రోకటిబండలతో కుక్కమీదికి లంఘించారు. కేవలం — అది కుక్కే అయినా, అది ప్రాణాపాయస్థితి! ... ప్రాణాలకు తెగించి, శక్తినంతా కూడదీసుకుని అది వారిమీదికి దూకింది. కుక్కమీద ఫెడేల్ ఫెడేల్ మంటూ రెండు రోకటిపోట్లు పడ్డాయి. అయినా, అది మహా రౌద్రంతో వారి నెదిరించి పోరాడసాగింది. ఛెంగు ఛెంగున వాళ్లమీదికి గెంతింది. ముఖాల మీద కరచింది. ఈ పెనుగులాటలో హఠాత్తుగా దానవయ్యలు వెనక్కు విరుచుకుపడిపోయారు! ... కానీ, వాళ్లు పడింది అగాథంలో! మరుక్షణం హృదయవిదారకమైన రెండు ఆర్తనాదాలు! ఎముకలు పటపట విరిగిన చప్పుడు! ... అది — దానవయ్యలు తమకోసం తీసి ఉంచుకున్న రాళ్లబావి! ... అందులో — రాళ్లనడుమ రక్తంలో మునిగితేలుతున్న రెండు కళేబరాలు! ... మృత్యువును ఓడించి, ఫకీరు కుక్క విజయగర్వంతో ఊళ్లోకి నడిచింది.

• • •

ఒకటికి రెండు నరబలులు జరిగిపోయాయి. ఈ వ్యావహారిక దృక్పథంతోనే — పెదదానవయ్య కొడుకు, చినదానవయ్య కొడుకు కలిసి, ఆ బావిని మరికొంత త్రవ్వించారు. కాని బండ పూర్తికాలేదు; గంగాభవాని కటాక్షించలేదు.

... తమ తండ్రుల ఊహామేరకు నరబలి ఇస్తే, గంగ కటాక్షించగలదు. కాని, ఒకటి గాదు — రెండు బలులు ముగిశాయి. గంగ ప్రసన్నురాలు కాలేదంటే — దానవయ్యలు నరులు కానట్టేగా? ... వారు మానవులు కారనడానికి ఇంతకంటే దృష్టాంతం మరేం కావాలి?

★

ఆశ్రమ కన్యలు

చిత్రం—ఎస్. రత్నాకర్ (దాదారం)